

dosáhnete, nastavíte-li ústa jako u českého *e*, ale vyslovíte krátké *a*. Ve fonetickém přepisu bude označováno [ɛ].

mapa [mapa], pata [pata], sala [sala].

Ve slabikách přízvukových rozlišujeme *e* otevřenou [e] a zavřenou [ɛ]. Otevřenou *e* se podobá českému *e*, ústa jsou však poněkud více otevřena směrem k výslovnosti *a*:

pé [pe], ela [ela], pedra [pedra], café [kafé].

Při vyslovování zavřeného *e* je nutno nastavit ústa jako na *i*, vyslovit však *e*. Rty jsou více roztaženy, jako při úsměvu:

ser [šer], ver [ver], saber [saber], caneta [kaneta], seda [seda].

Otevřenou *e* a zavřenou *e* je v portugalské jazyce rozlišeno. V některých případech pouhá zavřenost a otevřenost samohlásky odlišuje slova různého významu. Je proto vhodné, abyste si všimli rozdílu mezi nimi. Na slova různého významu, jejichž výslovnost se liší pouze zavřeností či otevřeností samohlásky, upozorníme.

Důležité je rozlišovat redukováno *e* (ve fonetickém přepisu [ə]) v nepřívukových slabikách. Je silně redukováno zejména na konci slov. Jeho výslovnost dosáhnete přibližně tak, že předchozí souhlásku vyslovíte, jako by stála samostatně (ne však příliš násilně): sede [seda], de [da], ele [ela], treze [treze].

otevřenou (otevřenější než české *o*).

pó [po], avó [avo], obra [obra].

Při vyslovování zavřeného [ɔ] jsou rty více zaokrouhleny než v češtině (mluvidla nastavíme jako při výslovnosti *u*).

pôr [por], avô [avo], boca [boka].

O rozdílu výslovnosti otevřeného a zavřeného *o* platí totéž, co bylo řečeno o otevřeném a zavřeném *e*.

V nepřívukně slabice je *o* redukováno na *u* (kromě výjimek, na něž upozorníme):

ovo [ovu], Porto [portu], gato [gatu].

se vyslovuje jako české *i*. Slabiky *di*, *ti*, *ni* se však na rozdíl od češtiny vyslovují tvrdě [dy, ty, ny]:

ir [ir], vime [vime], dizer [dizer].

se vyslovuje jako české *u*:

tulipa [tulipa], muro [muru].

SOUHLÁSKY

Souhlásky *b*, *d*, *f*, *l*, *m*, *n*, *p*, *t*, *v*, *z* se vyslovují v podstatě stejně jako v češtině. Pouze *l* koncové a uprostřed slova před jinou souhláskou se vyslovuje tvrdě (jako valašské tvrdé /l̥/):

sol [sol], mel [mel], anel [anel], Portugal [portuga].

před *e*, *i* se vyslovuje jako *s*, v ostatních případech jako *k*:

ciclo [siklu], cinema [sinema], cebola [səbɔla], circo [sirku]
cara [kara], cor [kor], porco [porku], cobra [kobra].

se vyslovuje jako *s*:

caça [kasa], cabeça [kabeša].

před *e*, *i* se vyslovuje jako *ž*:

gelo [želu], girafa [žirafa], giro [žiru], género [ženeru].

V ostatních případech jako *g*:

galo [galu], Praga [praga], gado [gadu], gripe [gripa], globo [globu].

Skupiny **gue**, **gui** se vyslovují převážně [ge, gi], avšak **gua** se vyslovuje vždy [g^ua]. (Viz dvojhlásky.)

se v portugalské nevysslovuje:

hotel [otef], hoje [ože].

se vyslovuje vždy jako *ž*:

janela [žanela], já [ža], jogo [žogu], juta [žuta].

se vyskytuje vždy ve spojení s písmenem *u*.

Skupiny **qui**, **que** se vyslovují buď (častěji) [ki, ke], např.

querer [korer], quilo [kilu], química [kímika], que [ka],

nebo jako [k^ui], [k^ue]. (Viz dvojhlásky.)

Není možno udat pravidlo, kterým by se samouk v tomto případě mohl řídit.

Skupiny **qua**, **quo** se vyslovují vždy jako [q^ua], [q^uo]. (Viz dvojhlásky.)

Na začátku slova, uprostřed slova po souhláskách *l*, *n*, *s* (i jinak vyslovených) a *rr* se vyslovuje jako vícekmitové, které lze realizovat zhruba jako české *r*, ale s více kmity jazyka opřeného o tvrdé přední patro. (V moderní lisabonské výslovnosti se však dává přednost vícekmitovému *r* tvořenému zadopatrově, jehož výslovnost se blíží českému *ch*.) Foneticky bude jeho výslovnost přepísána [rr]:

guerra [gerra], carro [karru], melro [meŕru], rico [rriku], rato [rratu].

V ostatních případech lze *r* vyslovovat jako v češtině, ale se zmírněním kmitů:

cara [kara], largo [largu], parte [parte], falar [falar].

Na začátku slova, po souhláskách a skupina *ss* se vyslovuje jako [s]:

passo [pasu], valsa [valsá], sal [sa], sola [solá].

Mezi dvěma samohláskami jako [z]:

casa [kaza], mesa [meza].

Před neznelou souhláskou (*f*, *s*, *p*, *k*, *t*) a na konci slova jako *š*:
mês [meš], nascer [našer], castelo [kaštelu], gostar [guštar], asfalto [ašfatu], bosque [boške], lápis [lapiš].

Před znělou souhláskou (*v*, *b*, *g*, *d*, *l*, *m*, *n*, *r*) se jejím vlivem vyslovuje jako [ž]:

desde [dežda], mesmo [mežmu], Israel [izžrae], jugoslavo [žugožlavu], asno [ažnu].